

מידע למטופל בפרוטוקול טיפול כימי GEMZAR + CISPLATIN

חשוב
לדעת

אונקולוגיה

לניאדו

מרכז רפואי צאנז

רקע:

הטיפול הכימותרפי שנקבע עבורך מיועד לשיפור והארכת תוחלת החיים על ידי הרחקת התאים הסרטניים. לטיפול זה ישנן תופעות לוואי, שכיחות ונדירות. ננסה למנוע את חלקן ע"י הדרכה למניעתן/הקלתן.

בפרוטוקול הטיפולי שנקבע עבורך ישנן 2 תרופות כימותרפיות Gemzar ו-Cisplatin. תדירות המתן תקבע ע"י הרופא.

כל תרופה פועלת במנגנון פעולה שונה. ה-Gemzar שייך לקבוצת האנטימטבוליטים, המחדיר את עצמו "במרמה" אחד מאבני הבניין של חומצות הגרעין (Cytidine) במהלך שכפול ה-DNA (גרעין התא), ובכך עוצר את צמיחת התאים הסרטניים עד מותם. לעומת זאת ה-Cisplatin שייך לקבוצת האלקילציה והורג את התא הסרטני ע"י קשירה וסיבוך שהוא עושה בחומצות הגרעין, הגורם להרס ומוות שלהם. התרופות הללו (ביחד ולחוד) ניתנות לגידולים רבים.

חוברת זו נלוות להדרכת האחות לגבי תופעות לוואי צפויות. בחוברת יש הסבר על כל תסמין ורשימת תרופות לטיפול תומך המומלצת במהלך הסידרה הטיפולית, עפ"י הצורך וההנחיות הרפואיות. חוברת זו תלווה אותך במהלך כל הטיפולים ותעודכן בליווי הדרכת אחות.

תופעות לוואי ספציפיות לפרוטוקול הטיפול

GEMZAR	CISPLATIN
בחילה ו/או הקאה	בחילה ו/או הקאה
ירידה זמנית של השורה הלבנה (נויטרופניה), אנמיה לעיתים גם טרומבוציטופניה	ירידה זמנית של השורה הלבנה (נויטרופניה), אנמיה המוליטית לעיתים גם טרומבוציטופניה
שלשולים	שלשולים (נדיר)
אין	הפרעה בתפקוד כלייה הדורשת בדיקת קראטינין ותפקודי כליות לפני מתן הטיפול
אין	צפצופים באוזניים (טיניטוס) ו/או הפרעות שמיעה.
אין	נימול - הפרעות בתחושה בכפות ידיים ורגליים (נדיר)
טעם מתכתי בפה	טעם מתכתי בפה
דילול קל של שיער	דילול קל של שיער
קוצר נשימה (נדיר)	קוצר נשימה במאמץ
עליה באנזימי כבד	הפרעות באלקטרוליטים (היפוקלמיה, היפומגנזמיה, היפוקלצמיה)
פריחה מיידית/מאוחרת (נדיר)	אין
תגובות דמויות שפעת: חום, כאבי שרירים, כאבי ראש	אין
עייפות וחולשה	עייפות וחולשה
הפסקת מחזור חודשי - גלי חום	הפסקת מחזור חודשי - גלי חום

הנחיות להתערבות בתופעות שכיחות

בחילה/הקאה:

למניעת בחילות/הקאות חריפות, ניתנות אחת מקבוצות הטיפול הללו:

▼ **Emend** - ניתן בכדור בבוקר הטיפול (125 מ"ג) ובמשך יומיים שאחרי הטיפול (80 מ"ג), אחת ליום כל בוקר. יש לקחת את הכדור בבוקר, רצוי באותה שעה.

▼ **Zofran 8mg / Setron 3mg / Kytril 3mg** - דרך הוריד לפני טיפול כימי ודרך הפה בכדורים בימים שלאחר הטיפול. **חובה** לקחת בערב הטיפול הכימי ולמחרת הטיפול, בתדירות של פעמיים ביום בטווח של 8-12 שעות בין כדור לכדור (תרופות אלו עשויות לגרום לעצירות).

▼ **Paloxi 0.25mg** - ניתן דרך הוריד במנה חד פעמית לפני הטיפול הכימי ויעיל עד 5 ימים.

תרופות אלו ניתנות בשילוב **דקסמתזון**, תוך ורידי לפני הטיפול הכימי. יעיל במניעת בחילות והקאות חריפות ומאוחרות, ומגביר חיוניות ותיאבון (אם כי מקשה על הירדמות בלילה).

למניעת בחילות מאוחרות, מהיום השלישי אחרי הטיפול, יש לקחת **עפ"י הצורך** Motilium 10mg / Pramin 10mg, עד 3 פעמים ביום.

תרופות לקחת בבית (למניעת בחילות והקאות)

האחות המדריכה תסמן עבורך את הטיפול התומך הרלוונטי לגביך!

ביום הטיפול בבוקר - לפני שמגיעים ליחידה ויומיים אחרי:

Tab Emend 125mg x 1 - ביום הטיפול (לפני תחילת טיפול)

Tab Emend 80mg x 1 - למחרת הטיפול בבוקר

Tab Emend 80mg x 1 - ביום השלישי בבוקר

לפני טיפול:

IV Paloxi 0.25mg

א

ביום הטיפול יום למחרת:

Tab Kytril 3mg / Tab Setron 3mg / Tab Zofran 8mg

תדירות לקיחת התרופה:

בוקר / צהריים / ערב - ביום הטיפול הכימי

בוקר / צהריים / ערב - יום למחרת הטיפול הכימי

מהיום השלישי לאחר הטיפול - עפ"י הצורך:

Tab Motilium 10mg / Tab Pramin 10mg

תדירות לקיחת התרופה:

עפ"י הצורך עד 3 פעמים ביום.

פגיעה במערכת החיסונית של הגוף:

נויטרופניה (ירידה במספר כדוריות הדם הלבנות):

הגוף חשוף למזהמים עקב ירידה במספר הנויטרופילים, המסייעים לגוף להילחם בזיהומים. בעליית חום מעל ל- 38°C , יש לקחת אקמול 1 גר' (2 כדורים), ולבצע בדחיפות ספירת דם ו/או תרבית דם במכון/במיון/במרפאה. עפ"י התוצאות יוחלט על ההתערבות הטיפולית שתינתן: אנטיביוטיקה ו/או זריקה תת עורית המעלה את מספר הנויטרופילים.

מתן חיסונים:

הטיפול הכימותרפי מדכא את המערכת החיסונית במשך כ-6 חודשים עד שנה לאחר סיום הטיפול. מתן חיסונים עם נגיפים חיים אסור בתקופה זו (חצבת, אדמת, חזרת) אך חיסון נגד שפעת מותר. לגבי החיסון נגד אבעבועות רוח - אין אפשרות לתת אותו בזמן מתן כימותרפיה אבל אפשר לחסן את הילדים. חיסון נגד צהבת - מותר.

זריקות למניעת נויטרופניה:

Neulastim 6mg / Neupogen 300mcg , 480mcg / Granocyte 263mcg

תאריך	שעת הזרקה	תדירות מתן הזריקה

שימי לב:

זריקות אלו עשויות לגרום לכאבים בעצמות (עד יומיים לאחר ההזרקה). ניתן לקחת 2 כדורי אקמול עד 4 פעמים ביום (על פי הצורך).

אנמיה - ירידה במספר הכדוריות האדומות וברמת המוגלובין (נדיר):

- ▼ **סימפטומים:** חולשה, תשישות, עייפות, חיוורון, סחרחורות, קוצר נשימה.
- ▼ **סימנים:** ירידה ברמת המוגלובין בספירת הדם.
- ▼ **התערבות:** ייעוץ תזונתי, הזרקת אריטרופואטין להעלאת רמת המוגלובין.

זריקות למניעת אנמיה:

האחות המדריכה תסמן עבורך את הטיפול-התומך הרלוונטי לגביך!

Recormon 30,000units x1 / per-week

Eporex 40,000units x1 / per-week

Aranesp 150mcg x1 / per-week

Aranesp 300mcg x1 / per 2 weeks

Aranesp sure-click 300mcg x1 / per- 2 weeks

תדירות הזרקת התרופה: _____

מעקב חודשי אחר המוגלובין:

מוגלובין	תאריך	מוגלובין	תאריך

רגישות במקום ההזרקה:

תרופת ה-Gemzar עשויה לגרום לרגישות בוריד בזמן מתן התרופה. לכן, במקרה של כאב/צריבה/אי נוחות בוריד בזמן הזלפת החומר הכימי יש לקרוא מיידית לאחות !!!

פריחה וחום:

לעיתים ישנה רגישות מיידית או מאוחרת לחומר הכימי Gemzar העשוי להתבטא בפריחה או בעליית חום ביום הטיפול ויום למחרת. על כן, בהופעת פריחה בפנים או בגוף או בהופעת תופעה אלרגית אחרת כגון: גירוי או עליית חום, יש לדווח מיידית לצוות המטפל לצורך קבלת טיפול אנטי-אלרגי במידת הצורך ו/או לגשת לחדר מיון במצב של עליית חום מעל 38°C . בנוסף ניתן לקחת 2 כדורי אקמול (1gr).

תסמונת דמוית שפעת:

עשויה להופיע בליווי חום ו/או כאבי שרירים. התופעה זמנית ולרוב חולפת, עם זאת בכל עליית חום יש צורך לבצע ספירת דם ובמקביל לקחת אקמול ולגשת להבדק ע"י רופא במרפאה/מיון.

פגיעה בכליות:

תרופת ה-Cisplatin תינתן רק בתפקוד כלייתי תקין עקב הסיכון של התרופה לפגוע בכליות. על כן נדרש להביא תשובות של בדיקות דם (creatinin) ולעיתים אף בדיקות שתן.

בנוסף חשוב לשתות הרבה, לפחות 12 כוסות ביום, ולהמשיך מעקב אחר creatinin ובדיקות דם לאלקטרוליטים על פי הוראות רפואיות.

זכרי!

אין אדם יכול לטפס בסולם ההצלחה הטיפולית כשידיו בכיסים. מכאן החשיבות בטיפול ובמניעת תופעות הלוואי.

פגיעה בעצבים היקפיים:

חוסר תחושה או שינוי בתחושה בעיקר בכפות ידיים ורגליים. קיימת סכירות גבוהה שהסימנים יחלפו תוך 6-4 שבועות לאחר גמר הטיפול. ישנם מקרים שהסימנים חולפים באופן הדרגתי אחרי סיום הטיפולים.

עייפות, חולשה ולעיתים סחרחורת:

החולשה מופיעה בדרך כלל מהיום השלישי לאחר הטיפול הכימי למשך 3-2 ימים. חשוב ללכת עם תחושות הגוף ולנוח יותר, תוך ויסות שעות מנוחה ופעולה בהתאם לתחושות. מומלץ להימנע מתנועות חדות או פעילויות מאומצות.

טרומבוציטופניה - ירידה של הטסיות בדם: (נדיר)

להמנע מפציעות פיזיות ומשימוש בסכיני גילוח. מומלץ להשתמש במברשת שיניים רכה ולעקוב אחר נטייה לדימום ואחר רמת הטרומבוציטים בספירת הדם. יש לדווח לרופא אם הינך נוטל תרופות לדילול הדם.

נשירת שיער:

נשירת שיער תלויה במינון ובתדירות של הטיפול שתקבל. לרוב, יש רק דילול של שיער. במקרים של מינון גבוה יותר תתכן נשירת שיער עד להתקרחות מלאה (כ-14 יום לאחר הטיפול). בנשים מומלץ להתאים ולרכוש פיאה לפני תחילת הטיפולים. ברכישת פיאה יש החזר הוצאות מ-80%-30%, תלוי בקופת חולים ובביטוח הרפואי (פרטים אצל עו"ס במכון).

כאבי ראש:

אם הינך חש כאבי ראש בזמן טיפול/אחריו, ניתן לקחת 2 כדורי אקמול - 1 גר' (אם אין רגישות לתרופה). במידה ויש רגישות לתרופה יש להתייעץ עם הצוות. בכל מקרה חשוב מאד לדווח על רגישויות.

קושי להרדם ונדודי שינה:

ביום הטיפול הינך מקבל סטרואידים העשויים להקשות על היכולת להרדם בלילה. אם נתקלת בקושי להרדם, יש להתייעץ עם הצוות לגבי טיפול תרופתי.

עצירות:

מתרחשת בד"כ בימי הטיפול הראשונים, לרוב בעקבות מתן נוגדי בחילות והקאות. יש לווסת עם תזונה עשירה בסיבים תזונתיים, שתייה מרובה או תרופות טבעיות. במקרה הצורך להיוועץ ברופא לגבי תרופות למניעת הופעת טחורים/פיסורה.

תרופות נוגדות עצירות:

מנה אחת בערב

Tab. Laxical Forte 12mg X2 (24mg X1)

Tab. Laxadine 5mg X2

Tab. Laxative X2

Normalex (powder) 17mg* / Syr. Avilac 30 cc _____

תאריך	התרופה	מינון מומלץ	אופן לקיחת התרופה

*הערה: נורמלקס - יש לשים בכוסית 17 מ"ג של אבקה, למהול בכוס מים פושרים ולשתות לפני השינה. ההשפעה תוך יום/יומיים. חשוב להתמיד!

שלשולים:

שלשול פירושו יציאות מרובות מעל 3 פעמים ביום עם תוכן רך עד נוזלי. שלשול עשוי להופיע כ-7 ימים לאחר קבלת הטיפול ב-Gemzar ועשוי לגרום לחולשה, אובדן משקל והפרעות באיזון מלחים בגוף. לעיתים יתכנו כאבי בטן הנלווים לשלשול. **חובה לדווח לצוות במקרים של שלשול יותר מ-4 פעמים ביום!** חשוב לווסת את התזונה בהתאם לאופי פעולת המעיים.

למניעת התייבשות - יש להקפיד על שתייה מרובה. רצוי לשתות לפחות 10 כוסות נוזלים ביום (ליטר וחצי). בשלשולים יש להמנע משתיית חלב, קפה ומיצי פירות ולהרבות במזונות מלוחים כמו: מרק צה, מקלות מלוחים, גבינה מלוחה ובעיקר **להמנע ממזונות שיש בהם סיבים תזונתיים**, כמו: לחם וקרקרים מקמח מלא, אורז חום וכו'. יש להמנע ממאכלים המכילים שארית, כמו: פירות וירקות (רצוי לאוכלם מבושלים ובכמות קטנה).

טיפול תרופתי בשלשול

עם התחלת השלשול ואחרי כל שלשול לקחת

Cap. Imodium 4mg X1 (2 cap.)

או

Cap. Stop-it 4mg X 1 (2 cap.)

עד 4 פעמים ביום

אם השלשול עדיין נמשך, פנה בדחיפות לחדר מיון או למכון האונקולוגי לביצוע בדיקות דם, מתן נוזלים ו/או אנטיביוטיקה עפ"י הצורך ותרופות עוצרות עפ"י המלצות הרופא.

דלקת רירית הפה / פצעים בפה:

מומלץ לקרר את הפה במהלך מתן הטיפולים בעזרת מציצה של קוביות קרח, קרטיבים וגלידות. חשוב לשמור על היגיינה של הפה, לבצע שטיפות עם מי מלח, מי פה ולהקפיד על צחצוח שיניים לאחר כל ארוחה. מומלץ להמנע ממאכלים חמים או קרים מאוד, ממאכלים מתובלים או חמוצים (פרי הדר), משתיית אלכוהול ומעישון. יש להתאים את מרקם המזון למצב הפה. במקרה הצורך מומלץ לשטוף את הפה עם חלב עיזים או שמן חרובים. טיפולים תרופתיים ינתנו ע"פ הצורך.

תרופות מומלצות לטיפול ביובש הפה/בפצעים בפה

תאריך	התרופה	סיבת לקיחת התרופה	אופן לקיחת התרופה

מומלץ ביותר ללכת לרופא שיניים לפני תחילת הטיפולים על מנת לבדוק את מצב הפה ולטפל במקרה הצורך.

טעם מתכתי כפה: (לרוב במינון מצטבר)

מומלץ למצוץ קרח/קרטיבים בזמן קבלת הטיפול הכימי. מותר למצוץ סוכריות ללא סוכר. יש אובדן טעם בעקבות קבלת הטיפולים הכימיים. לכן חשוב לשים לב לא לתבל את האוכל בצורה מוגזמת (כדי לא לגרום לפצעים/פטרות). תופעה זו חולפת עם הפסקת הטיפולים.

יובש בלחמיות העיניים:

עקב הטיפול הכימי ואפשרות של נשירת חלק מהריסים, תתכן תחושת יובש, גירוי או גירוד בעיניים. ישנן טיפות השומרות על לחות העין. כדאי להתייעץ עם הצוות לגבי פתרון.

הפסקת וסת, גלי חום:

הפסקת הוסת הינה לעיתים הפיכה בגמר הטיפול (הסיכוי עולה ככל שגיל האישה נמוך). תיתכן בלות מוקדמת (ככל שגיל האישה גבוה). יש להמשיך ולהשתמש באמצעי מניעה. יתכן שיופיעו גלי חום החולפים מעצמם (נדיר).

פגיעה ריאתית: (נדיר)

צילום חזה בסיסי בהתאם לצורך, מעקב אחר קוצר נשימה, צפצופים ודיווח לצוות.

כאבים בפרקים ושרירים:

כאבים בשרירים, פרקים ולעיתים בעצמות. ניתן לקחת נוגדי כאב, כמו: אקמול אחת ל-6 שעות עפ"י הצורך. לעיתים קיימת רגישות ותחושת נפיחות בכף הרגל. יש לדווח לצוות בהופעת הסימפטום ויחלט על המשך טיפול בהתאם. חשוב לציין - תופעות אלו חולפות תוך פחות משבוע.

התנפחות של הידיים והרגליים או עלייה במשקל:

אגירת נוזלים אופיינית בטיפול ממושך וקשורה לכמות המצטברת של הטיפול הכימי שקיבלת עד כה ולמינון של הסטרואידים.

הפרוטוקול הטיפולי שלך:

כל סדרה טיפולית של **Gemzar + Cisplatin**

תינתן אחת ל: _____ למשך: _____
טיפולים בסה"כ.

בדיקות מעקב אותם נדרש לבצע בתום הסדרה הטיפולית

חשוב ביותר!
לדווח על תופעות לוואי
חריגות, גם כאלה שלא צוינו.

דברים שמומלץ להמנע מהם בתקופת הטיפולים:

- ▼ צבע לשיער, המכיל אמוניה ו/או חמצן.
- ▼ רחצה בבריכות המכילות כלור ו/או גופרית.
- ▼ שימוש בחומרים כימיים בניקיון הבית.
- ▼ חשיפה לשמש יוקדת. מומלץ להשתמש במקדמי הגנה חזקים באיזורים חשופים לשמש ולחבוש כובע, למניעת היפרפיגמנטציה בעור.
- ▼ קירבה לחולים ו/או תינוקות שחוסנו בטווח של כשלושה שבועות מהחיסון.
- ▼ כל פעולה כירורגית, לרבות טיפולי שיניים (ובמיוחד עקירות).
- ▼ בגברים, לברר שימור זרע לפני תחילת הטיפול.

שים לב !

במקרה ואתה נדרש לבצע בדיקת Pet-C.T.

יש לוודא שהבדיקה תהיה מינימום שבועיים לאחר הטיפול הכימי.

**הצוות האונקולוגי עומד לרשותך
לייעוצים טלפוניים במקרים דחופים
גם מחוץ לשעות הפעילות**

מנהלת המכון האונקולוגי:
ד"ר מריק יעל

אחות אחראית:

טלפון בחדר המחלקה (בין השעות: 13:00-16:00): 09-8609165

חנוכה זיוה נייד: 052-3433188

טלפון בבית (במקרים דחופים): 04-6214074

לדוברי רוסית:

אחות אונקולוגית רייזמן אידה נייד: 057-7516272

עובדת סוציאלית:

צדוק מעיין נייד: 052-5287246

יחידה אונקולוגית לניאדו

טל: 09-8604716, 09-8609258 פקס: 09-8609252

שעות פעילות בימים: א', ב', ג', ה'. בשעות: 08:00-16:00

בברכת החלמה מהירה!

© כל הזכויות שמורות לבית חולים לניאדו

נכתב על ידי גב' זיוה חנוכה, אחות אחראית במכון האונקולוגי, ב"ח לניאדו

09-860-92-58 | 09-860-47-16 | oncolog@laniado.org.il

רחוב דברי חיים 16 קרית צאנז, נתניה | 09-860-46-66 | www.laniado.org.il